



Iratiko Natur Bidearen obrak aurten hasiko dira

Irati Trenaren Bide Naturala berreskuratzeko lanak aurten bertan hasiko dira, zenbait urtean zain egon ondoren. Proiektua aspaldi aurkeztu zuten Madrilen Foru Gobernuaren, 9 udal sustatzailen eta Cederna Garalurren ordezkariak, Nekazaritza, Arrantza, Elikadura eta Ingurumen Ministerioan hain zuzen ere. Ministerioa arduratu da horiek berrikustez, eta, azken urteetan hainbat errekerimendu zuzendu ondoren, Pirinioetako Hegoaldeko isurialdeko Bide Naturalaren Plan Zuzentzailean sartu zuen, obrak hasi ahal izateko guztiz prest.

Estatuak eman dio, dagoeneko, oniritzia proiektuari, eta 2022rako

finantzaketa ere prest dago. Zehazki, lehenengo faseko lanetarako, Estatuaren Aurrekontu Orokorretan 800.000 euroko hasierako partida bat esleitzea erabaki da, Estatuak osorik finantzatu duen guztizko kostuaren bost milioi euro ingurukoa.

Proiektua hiru fasetan gauzatu da, eta El Irati trenbide estuko trenbidearen jatorrizko trazadurak (Agoitz, Zangoza eta Iruñea lotzen zituena) zituen 58km-etatik 49,35 kilometro berreskuratu ditu. Zehazki, Uztarrozt (Eguesibar) eta Zangoza artean eta Billabeta (Longida) Agoitzekin lotzen zuen bidearen adarra. Uharte eta Uztarrozt lotzen dituen

11.600 metroko zatia Iruñerriko Mankomunitateak eta Nasuvin-sak egin dute Iruñerriko Bicimugi tartea egokitzeko obra batzuekin.

Proiektu hau 1993an hasi zen martxan, 2011n bultzada handia hartzeko, eta egunetik egunera errealitate izatetik gertuago dago, dauden proiektuen artean bide garrantzitsua eta zeharkatzen duen eremuarentzako pizgarri indartsua baita. Urtebetean, Orbaizeta eta Agoitz artean, EuroVelo3 sarearen barruan, "Bicimugi" proiektuaren trazatuaren obrak ere egingen dira, Iratiko Natur Bidearen ondoan Iruñerako eta Donejakue Biderako bizikleta-bide bat sortzeko. Zailantzarik gabe, oso berri onak.



AYUNTAMIENTO DE AOIZ
AGOIZKO UDALA

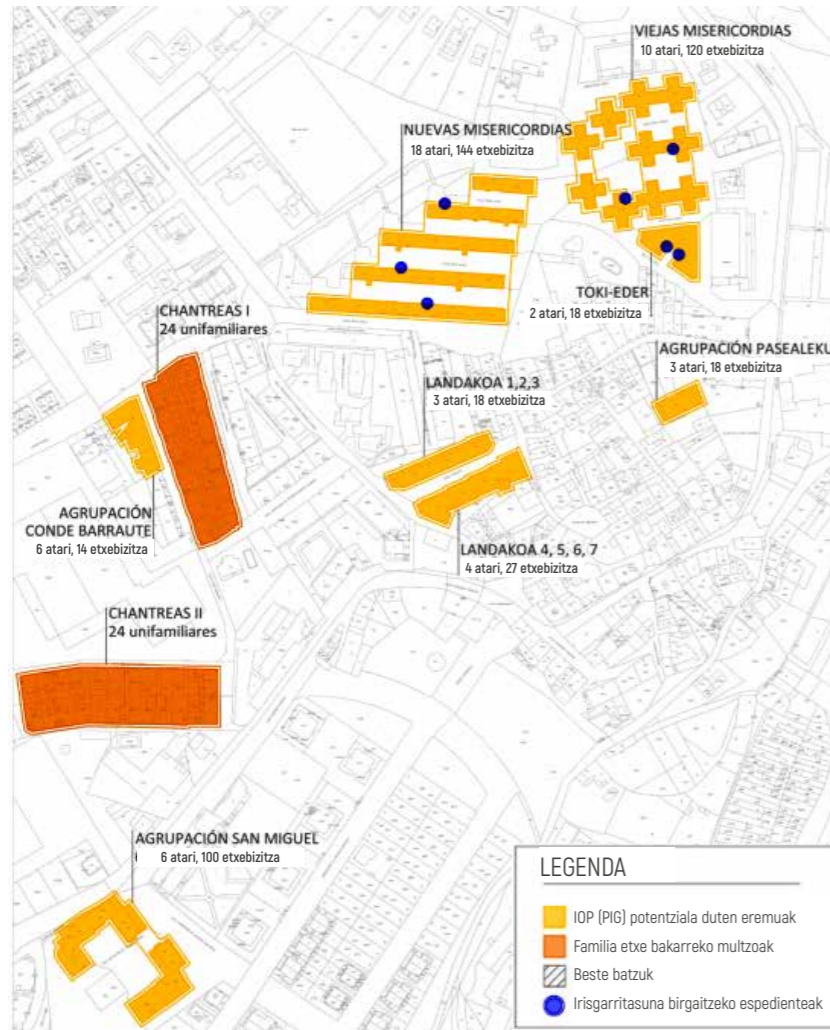


AGOITZ JASANGARRIA
AOIZ SOSTENIBLE

Gobierno de Navarra
Nafarroako Gobernua



Agoitzen birgaitze energetiko sustatu du herriko 100 atari eta 508 etxebizitzatan



AURRIKUSITAKO JARDUERA-EREMU POSIBLEAK

Agoizko Udalak, urtarrilaren 13an egindako osoko bilkuran, Nasuvinsarekin lankidetzaz hitzarmena onartu zuen ELENA-Udaberria proiektu europarra abian jartzeko. Proiektu horren helburua eraikitako inguruneen birsorkuntza energetikoa da.

100 atari eta 508 etxebizitzako eremu batean egin daitezkeen jarduketak aurreikusita dago, honela banatuta: Irigai auzo berria (18 atari eta 144 etxebizitzita); Irigai auzo zaharra (10 atari eta 120 etxebizitzita); San Migel auzoa (6

atari eta 100 etxebizitzita); Txantrea (48 etxebizitzita); Barraute Kondea (6 atari eta 15 etxebizitzita); Landakoa (7 atari eta plaza eta 45 etxebizitzita)

Hala, onartutako hitzarmenak 2024ko apirilaren 30era arteko indarraldia izanen du, eta beste urtebetez luzatu ahal izanen da. Administrazioen arteko gehieneko lankidetzaz-esparru bat ezartzen du, udalerriko eremu horietan banatutako bizitegi-parkearen energia leheneratzeko proiektuetan dinamizazio- eta

laguntza-lanak egin ahal izateko.

Horietan, ekintza koordinatuak jarriko dira abian, energia birgaitzeko, instalazio termikoak hobetzeko, eraginkortasun handiko instalazio alternatiboak sustatuz, eraikinetan energia berri-erabilerak sartuz eta erabilera publikoko espazioa hobetuz eta egokituz. Auzo-erkidegoek erabaki beharko dute atxikiko diren ala ez, eta udal-korporazioak oso positibotzat jo du hori.

Agoizko Udalak, gainera, jendeari artatzeko gune bat izanen du, eta beste bat bizilagunekin eta jabeen komunitateekin bilerak egiteko, zalantzak argitzeko eta informazioa trukatzeko.

Udalak birgaitzerako laguntzen udal-ordenantzak mantenduko ditu, prekarietate ekonomikoko egoeran dauden bizilagunen obren (hala nola inguratzaile termikoen) kostuetarako ekarpena murrizteko, jabeen erkidegoetan erabakiak hartzea edo familia bakarrek etxebizitzetan jarduketak egitea errazteko helburuarekin. Eta, gainera, proiektuaren eremuetako espazio publikoak eta erabilera publikoko espazio pribatuak egokitzea eta berrurbanizazioa ahalbidetu eta erraztuko du.

Urtarrilean bilera bat egin zen energia birsorkuntza proiektuan jasota dauden eta Agoizko eremuetan egin daitezkeen jarduketan xehetasunak ezagutzeko. Hilabete honetan zehar beste hiru batzar egingen dira.

Cederna-Garalurren urteko balantzea

Urtarrilaren 25ean, Cederna-Garalurreko Garapen Agentziaren urteko jarraipen-bilera egin zen, 2021eko balantzea egiteko eta 2022ko lan-ildoei buruzko informazioa emateko.

Bilera horretan, landa-garapenerako programen inguruan abian diren eta etorkizunean izanen diren jarduerak azaldu ziren, bai eta COVID krisiaren ondorioz irekitako eta zuzenean edo zeharka etorkizun hurbilean gure herrian eragina izaten ari diren eta izanen duten suspertze-programa europar berriak ere.

Bereziki jorratu zen gure herrian enplegua eta negozio-ekintzaileriei laguntzea izeneko kapitulua.

Pirinio aurreko eskualdeko despopulazioaren egoera aztertu zen (8,3 bizt./km²), nahiz eta azken urte hauetan hobera egin duen. Gainera, gure herriaren (eskualdeburua) hazkunde moteldu egin da, baita; izan ere, eskualde horretan 14 biztanle baino ez ziren hazi (% 0,5 gehiago), eta aurreko urtean 86 izan ziren.

Enpleguari dagokionez, Pirinio aurreko enpleguak azken urtean bilakaera positiboa izan zuela azaldu zen, langabezia-tasa %7,7 jaitsi baitzen, eta Agoitzen (-%9) oraindik ere hobea izan zen, 62 langabe gutxiago erregistratu baitziren enplegu-bulegoetan. Hala eta guztiz ere, langabeziaren jaitsierak portaera okerragoa izan zuen Nafarroako gainerako erkidegoetan baino (-%17,4); beraz, Agoizko Udalak argi eta garbi defendatzen ditu alde horretatik Nafarroako Gobernuarekin dituen desberdintasunak. Gainera, Pirinio aurreko eskualde-langabezia



eskualde-buruarekin lotzen den froga da Pirinio aurreko langabezia-tasa % 57 Agoitzen bizi direla. Gaur egun, Agoizko langabezia-tasa % 12,1ekoa da, aurreko urtean baino zertxobait hobea (% 13,8), baina Nafarroako baino askoz handiagoa (% 7,6), atzerritarren langabezia % 25ekoa baita. Agoitz da 2021ean ekintzailatza-proiektu gehien artatu eta sortu ziren Pirinio aurreko herria (hirutik bat), eta langabetuentzako eta enpresentzako prestakuntza-ikastaroak eta -tailerrak egin ziren.

Industrian eragina duten sektore ekonomiko guztiak aztertu ziren, honako hauek kontuan hartuta: industria-lurzoruan eta Agoizko Solanoko nabeetan hasitako ekintzak, turismoa eta zerbitzuak, ingurumenarekin lotutakoak (Alkatetzen Ituna klimaren alde, energia aurreztea, ekonomia zirkularra eta 2030 Agendak), kultura-ondarea, eta proiektu emblematicoenak, hala nola Iratiko Natur Bidea, Bicimugi-Eurovelo, Pirinioaurrea-Zangozako eskualde

deko Turismoa Kudeatzeko Unitatea sortzea, Solanorenak izandako pabilioiak berregokitzea, gaur egun dauden enpresa-mintegiak, Itoizko Urtegiaren ondoriozko jarduketak eta Europako 2023-2027 bitarteko dirulaguntzak programatzeko epealdi berria.

Laburbilduz, 2021ean 227 proiektu artatu zituen Agentziak; 88 pribatu eta 159 publiko; azken horiek Pirinio aurreko arroetan Cederna-Garalur jardueraren arloko udalek sustatu zituzten.



Adierazpen instituzionala, Tuterako Sara Pina Yeregui erailketa dela eta

Agoizko Udalak urtarrilaren 13an egindako osoko bilkuran adierazpen instituzional bat onartu zuen Sara Pina Yereguiren Tuterako hilketa matxista gaitzesteko. Edukian, korporazioak doluminak eman zizkien Sara Pina Yereguiren familiari eta lagunei, eta Cas-tejongo hezkuntza-komunitateko irakasleei ere bai, Sarak bertan lan egiten baitzuen.

Halako zirrara eta minaren aurrean, Agoizko Udalak berretsi egin zuen, beste behin ere, emakumeen aurkako indarkeriaren gaitzespen irmoa, indarkeria horrek emakume guztiei eragiten baitie, adina, egoera sozioekonomikoa edo nazionalitatea kontuan hartu gabe. Emakumeen aurkako indarkeria botere-harremanetan oinarritzen da, eta emakumeen eta gizonen arteko mendetasun-egoera irau-naraztea du helburu.

Irati Mancomunitateak gogorarazten du

Irati HHSko Mankomunitateko ordezkariak nabarmendu dute garrantzitsua dela Gune Garbia (finkoa) finkoa erabiltzea kontrol-gabeko isurketekin amaitzeko, aire zabaleko zaborrontziak eta ibaietako hondakinen isurketak saihesteko. Mankomunitateak eskaintzen duen zerbitzu hau guztiz doakoa da. Herritarrek eta

Gainera, erakunde publiko gisa, emakumeek jasaten dituzten indarkeriak ezabatzeko eta erakunde erantzuna hobetzeko konpromisoa jasotzen duen onartutako adierazpenak. Emakumeek ingurune guztietan askatasun osoa izanzen dutela bermatzea, eta emakumeen aurkako indarkeriaren aurka jarduteko 14/2015 Foru Legean ezarritako betebeharrak tokian-tokian beteko direla ber-

matzea ere adierazpen instituzionalaren xehetasunetan zeuden.

Egun horretan bertan, hilketa matxista berri hori gaitzesteko elkarretaratze bat egiteko deia egin zitzaizen herritarrei. Udaletxearen aurrean jende ugari bildu zen indarkeria matxistaren aurka agertzeko eta indarkeria matxistetatik bizirik atera ziren emakumei babesa emateko.



Mankomunitatea osatzen duten udalek erabil dezakete zerbitzua. Era berean, Irati HHSren Mankomunitatearen eremuko ekintzaile txikiek zenbait hondakin utz ditzakete. Garbigunea erabili ezin dutenak honako hauek dira: hiri-hondakinak eta/edo hondakin geldoak biltzen dituzten enpresak eta kudeatzaileak, industriak oro

har eta eraiste-enpresak, saltoki handiak eta konponketa-tailerrak.

Garbigune finkoko zerbitzuaren ordutegia honako hau da: asteartetan, 09:00etatik 13:00etara; asteazkenetan, 15:00etatik 19:00 etara; eta hileko lehen larunbatean, 09:00etatik 13:00etara. Gainera, Gune Garbi mugikorren ibilbideak Mankomunitateko herrietan zehar ezarritako egutegiaren arabera mantentzen dira, eta EMAUSEKO TRAPEROAK ere etxez etxeko tamaina handiko bilketarekin jarraitzen du inolako kosturik gabe (t. 948 33 62 17).

Ez dago aitzakiarik tamaina handiko hondakinak utzi eta kalean zaborrontzi deskontrolatuak sortzeko.



Ibilgailuen txartelei buruz

Dagoeneko, udal-bulegoetan jaso daitezke Agoizko alde zaharreko trafiko-eremu mugatuetan zirkulatu ahal izateko ibilgailu-txartelak.

Otsailaren 1etik aurrera, BEHARREZKOA da alde zaharretik dabiltzan ibilgailu guztiek, eta trafiko mugaturako sarbideetan aparkatzen dutenek (araudiak ezarritako mugei jarraikiz) txartela ibilgailuaren kristalean ikusteko moduan izatea.

Gogoratu nahi dugu joan den azaroaren 15az geroztik Udaletxean dohain eska daitezkeela hiriko alde zaharrean sarrera mugatua

duten pertsonen ibilgailu-txartelak, honako kaleetan zirkulatzeko balioko dutenak: Domingo Elizondo, Mariano García, Irigoien, Santa Ana, Labeko zaharkalea, Trinkete, Larrainetako, Merkatu plaza, Hirikoa, Plazakoa, Erregeordearena, Pasalekua eta Kaskabobo eta Maskaritena.

Txartela eskuratu ahal izateko, eskatzaileek baldintza hauetakoren bat egiaztatu beharko dute:

1. Babes Bereziko Eremuan (Z.E.P) egoitza duen erroldatutako ibilgailu baten pertsona fisiko edo juridiko titularra izatea.

2. Etxebizitza baten jabea izatea edo bertan erroldatuta egotea, edo LMEn egoitza duen saltoki baten jabea izatea.

3. Ibilgailurik gabeko mugikortasun urriko pertsonaren zuzeneko senidea izatea, OPEan bizi dena (gehienez txartel 1 egoera horretan dagoen pertsona bakoitzeko).



Aspace fundazioak 50 urte bete ditu



Aspace-Nafarroaren 50. urteurrenaren amaierako ekitaldian, Carmen Maeztu Eskubide Sozialak kontseilariak Agoizko Ekointegra lantegia bisitatu zuen. Bertan, erakundearen gizarte-erantzaren eta laneratzaren eta ingurumen-zaintzaren arloko puntako lan berritzailea nabarmendu zuen.

Aspacek kudeatzen du, 2007. Urteetik, Agoizko lantegia. GEEH (TEEH Elektrikoen Hondakinak) birziklatzen ditu, ingurumena zaintzen laguntzen du eta lan-

da-ingurunekeo desgaitasuna duten pertsonen lana ematen die. Gaur egun 65 langile ditu. Horietako hogeitasei bat Agoizko landa-ingurunean bizi dira, eta langile horien % 92k desgaitasuna dute. Gaur egun, hiru tratamendu-ildorekin lan egiten du enpresak. Hotz-aparatuetako bat, egindako azken inbertsioarekin aldatu nahi dena, beste bat TRC monitoreena eta azkena etxetresna elektriko txiki eta handiei eskaintzen zaiena. Bisitan, kontseilariarekin batera izan ziren Angel Martin Unzue eta Maite Fernandez,

Agoizko alkate eta zinegotzia; Nafar Lansare Nafarroako Enplegu Zerbitzuko zuzendari gerentea, Miriam Martón; eta Nafarroako Pertsonen Autonomia eta Garpenerako Agentziako zuzendaria, Inés Francés.

Kontseilariak Aspace Navarra (irabazi-asmerik gabeko erakunde) enpresaren lana aitortu zuen bezalako, 1971tik garun-paralisia duten pertsonen eta haien familiei beren bizitza-ibilbidean laguntzen diena. Era berean, diploma sinboliko bat eman zien erakunde arduradun eta profesionalei.

Aspace Navarra erakunde aitzindaria izan da desgaitasuna gizartera hurbiltzen, hirugarren adinekoentzako programa espezifikoak proposatzen, osasuna, ekologia eta ingurumena zaintzen, bere zentro eta zerbitzuen bidez Nafarroako landa-ingurunea garrantzitsua izan ziren Angel Martin Unzue eta Maite Fernandez, berrietara egokitzen laguntzen.

Kultur Balantzea

Errege Magoen kabalgatak bukaera eman zion Gabonetako jaien egitarau zabalari, eta, ur-tarrileko kultur ekitaldiak ohiko bideari jarraikiz hasi ziren. Nafarroako Antzoki Sareak bultzatutako "Salto a escena-Oholtzara saltoa" programak Arte Eszenikoak gazteei hurbildu nahi dizkie; horren barnean, eskola-saio bat egin zuen ikastetxeko ikasleekin.

«Memoria kontserbatzen» ikuskizunak objektuen antzerki berritzaile bat planteatu zuen, gure aitona-amonen oroitzapenetara hurbiltzeko.

Horrez gain, Agoizko Kultur Etxean aurkeztu zen *El mal invisible: relatos sobre la fibromialgia*, Nafarroako Idazleen Elkartearen eta



FRIDA Asociación Navarra de Fibromialgia, Síndrome de Fatiga

Crónica eta Sensibilitate Kimiko Anizkoitzaren Síndromearen lankidetzatik sortutako liburua. Idazleen zazpi kontakizun biltzen ditu lanak, gaixotasun hori duten zortzi pertsonari beren luma eta errealitatea ikusteko modua eskainiz. Helburua da gizartean ulertezintasunaren aurka eta etorkizunean gaixotasun horiek pairatzen dituzten edo jasan ditzaketen pertsonari laguntzeko egunero egingen duten borroka ezagutaraztea.

Aurelio Leon aretoan aurkeztu zen duela gutxi eratu den "Navarra XXI Nafarroa" herri ekimena. Ekimen horren helburua Foru Erkidegoan bere etorkizun politikoari buruzko eztabaida anitza, gardena, parte-hartzailea eta berretsia sortzea da.



Mintzakide, euskaraz aritzeko topaketak

Mintzakide ez da AEKren prestakuntza-ibilbidearen beste programa bat. Eremu publikoan eta pribatuan euskararen erabilera sustatzera bideratuta, elkarrizketarako ikaskuntza-metodo bat proposatzen du, mota guztietako jardueren antolaketarekin osatzen dena.

Mintzakide 2021eko otsailean jarri zen martxan Agoitzen eta

Pirinioetako hainbat udaletan. Ekimena udal erakundeek finantzatzen dute eta AEK-k koordinatzen du. Horrela, programa doakoa da ikasleentzat.

Mintzakide euskaraz hitz egiteko maila nahikoa duten eta praktikatzen behar duten pertsonen zuzenduta dago. Mintzakiden, ikasteko metodologia gisa, euskarazko ko-

munikazioa ikasgelatik kanpo ere eramateko jarduerak eta txangoak antolatzen dira. Parte hartzeko, nahikoa da Agoizko Euskaltegira joatea edo whatsapp bat bidaltzea 607 642 078 telefonora.

Gaur egun, 43 lagun ari dira euskaraz ikasten Mintzakide programan, 3 talde osatuz, horietako bat Agoitzen.